

at udtale mig udførligt om min Stilling til Skole- og Seminarispørgsmaalet, og jeg havde derfor egentlig tænkt, at jeg ikke skulde have taget Ordet i Dag; men der er dog under Forhandlingen fremkommet nogle enkelte Udtalelser, som have bevirket, at jeg har tilladt mig at bede om Ordet. Jeg skal imidlertid stræbe efter at fatte mig saa kort som muligt. Jeg vil da straks vende mig til nogle Bemærkninger om Enkeltheder, som ere faldne fra de ærede Talere, der have haft Ordet.

Først vil jeg udtale min Glæde over den Tilslutning til mine Udtalelser ved tidligere Lejligheder om Betydningen eller Ift-Betydningen af den teoretiske Pædagogik, som jeg har fundet hos de 2 sidste ærede Talere. Jeg er aldeles enig med de Herrer om, at man i vor Tid er i allerhøjeste Grad tilbøjelig til at overdrive Betydningen af Undervisningen i teoretisk Pædagogik. Jeg kan ikke andet end udtale dette paa ny og udtale det med stor Styrke. Jeg troer, det er en sikker Rendsgerning, — næsten alle de, der have haft Lejlighed til at gøre nogen udstrakt Erfaring med Hensyn til Skoleforhold, ville vistnok tiltræde og anerkende det, — at det, at vedkommende har taget en god Eksamen i teoretisk Pædagogik eller praktisk Færdighed, giver ingenlunde nogen Sikkerhed for, at han bliver en dygtig Lærer. Teoretisk Pædagogik kan, som jeg ved en tidligere Lejlighed har udtalt, have den Betydning, at man gennem Studiet af den kan saa nogen Vejledning og komme over Vanskeligheder, som ellers vilde fremkomme, naar man ikke har det, kan blive hjulpet noget til at blive en dygtig Lærer; men man kan lige saa lidt blive en dygtig Lærer ved at studere teoretisk Pædagogik, som man kan blive en dygtig Prædikant ved at studere Homelitik. Nej dertil hører meget mere en naturlig Begavelse og Øvelse; det har meget mere at sige end Studiet af Pædagogik.

Jeg maa her sige til min ærede Kollega fra 1ste Kreds (Th. Nielsen), at naar han udtalte den Formodning, at hvis man gjorde Fordringerne ved Eksamen strengere, vilde vi snart udsætte os for Mangel paa Lærere, saa deler jeg ikke denne Frygt, og jeg tror, at min ærede Kollega, hvis han vil mindes de Oplysninger, vi fik, da vi for 5—6 Aar siden sad sammen i et Udvalg, ikke vil blive ved at nære denne Frygt. Den Gang fik Udvalget jo indhentet Oplysning om, hvor stort et Antal Lærere der behøvedes til at udfylde den aarlige Afgang, og det viste sig den Gang, at der i de sidst forløbne 5 Aar havde været en Afgang af gennemsnitlig 105 Lærere, medens Tilgangen af eksaminerede

Kræfter havde været mellem 3 og 400 aarlig. Endnu i sidste Aar var Tilgangen af eksaminerede Lærere 316. Lad saa være, at Kravet, der maa stilles til Ansættelsen af ny Lærere, medfører, at dette Tal 105 stadig vokser, og lad fremdeles blive indrømmet, at en hel Del tager Seminaristeksamen uden at gaa Skolevejen, saa vil der dog stadig være Overproduktion i Stedet for Udstig til Mangel. Og jeg maa sige, at efter den Lejlighed, jeg ved Besættelsen af Embeder har haft til at se, hvorledes Forholdene ere i Virkeligheden, saa er det overordentlig store Antal Ansøgninger, der pleje at indgives, et Vidnesbyrd om, at der ikke er Mangel paa Lærere, eller at man behøver at frygte for, at nogen saadan skal indtræde for det første.

Med Hensyn til den Betænelighed, som baade den ærede nævnte Landstingsmand for 1ste Kreds og den ærede Landstingsmand for 9de Kreds (S. Jensen) have udtalt overfor § 5, skal jeg dog tillade mig at gøre opmærksom paa, at der i § 5 jo kun gives en Tilladelse til at udsætte Tiden mellem 1ste og 2den Del af Eksamen, og det er jo ikke en Udsættelse paa 3 Aar, men i det højeste en Udsættelse i 2 Aar; thi i alt Fald skal der jo falde 1 Aar imellem 1ste og 2den Del, og dette maa dog trækkes fra de 3 Aar. Jeg tror, at som § 5 er affattet, er der ikke nogen Grund til at være betænkelig. Jeg er ganske enig med de to ærede Medlemmer i, at det ikke vil være ønskeligt, der kom til at ligge for lang Tid mellem den teoretiske og den praktiske Prøve; men jeg tror, at selv om vi vedtage § 5, vil dog Reglen blive den, at de fleste tage Eksamen uden at forlade Seminariet i Mellemtiden; men der kan jo være Mennesker, der kunne ønske at forlade Seminariet i Mellemtiden, fordi de paa Grund af Fattigdom ikke kunne blive ved at være der, og altsaa trænge til at komme ind og tjene nogle Penge, saa sig en Plads og saa vende tilbage igen. De Herrer ville vide lige saa godt som jeg, hvilken Kamp mange af disse unge Mennesker føre for at kæmpe sig igennem til Skolelæreeksamen, at der er mange unge Mennesker, som under meget strenge Forhold tjene de Penge, som de skulle bruge for at kunne leve paa Seminariet. Alene af den Grund tror jeg, at det er rigtigt at give en saadan Tilladelse, som § 5 indeholder; og jeg kan ogsaa tænke mig den Mulighed, at der kan være Elever, om hvem Lærerne paa Seminariet mené, at de, uagtet de ere i Besiddelse af Dygtighed i de teoretiske Fag, kunde trænge til at komme ud og øve sig noget, inden de komme til den afsluttende Eksamen. Netop i dette Lovforslag tilstræbe vi jo en